

Sygn. akt I ACa 1047/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 grudnia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Baran
Sędziowie:	SSA Rafał Dzyr (spr.) SSA Robert Jurga
Protokolant:	st.sekr.sądowy Urszula Kłosińska

po rozpoznaniu w dniu 14 grudnia 2017 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa **B. M.**

przeciwko **A. R.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu

z dnia 12 maja 2017 r. sygn. akt I C 252/16

oddala apelację.

SSA Rafał Dzyr SSA Barbara Baran SSA Robert Jurga

Sygn. akt I ACa 1047/17

UZASADNIENIE

Powód B. M. wniósł o zasądzenie od pozwanego A. R. kwoty 200 000 zł tytułem zwrotu pożyczki wraz z ustawowymi odsetkami od 10 stycznia 2016 r. oraz kosztami procesu.

Powód podał, że zawarł z pozwanym umowę pożyczki, potwierdzonej Porozumieniem z dnia 10 czerwca 2014 r., której to pożyczki pozwany dotąd nie spłacił.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa. Przyznał, że pomiędzy stronami powinno dojść do rozliczenia z tytułu prowadzonej wspólnie do 2014 r. działalności gospodarczej. Zaprzeczył jednak, aby strony zawarły umowę pożyczki i był z tego tytułu dłużnikiem powoda.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu wyrokiem z dnia 12 maja 2017 r., sygn. akt I C 252/16, oddalił powództwo.

Sąd pierwszej instancji ustalił następujący stan faktyczny:

Strony w dniu 13 kwietnia 2013 r. zawarły umowę spółki pod firmą Kopalnia (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P., zwanej dalej Spółką. Strony weszły w skład zarządu Spółki. W dniu 22 maja 2013 r. kapitał zakładowy Spółki został podwyższony z 5 000 zł do 400 000 zł. Powód, prowadząc działalność gospodarczą pod nazwą (...), sprzedał Spółce w dniu 30 maja 2013 r. maszyny do wydobywania granitu, wystawiając fakturę VAT nr (...) na kwotę 501 225 zł.

W okresie od maja do sierpnia 2013 r. powód dokonywał wielokrotnych, czasami kilka razy w ciągu dnia, wypłat z bankomatu na łączną kwotę przekraczającą 150 000 zł.

Pozwany prowadził negocjacje z E. M. and E. (...) T. w Estonii w sprawie przejęcia przez estońskiego kontrahenta udziałów powoda, w trakcie których uzgodniono cenę zakupu na kwotę 200 000 zł, na którą powód początkowo wyraził zgodę. Jednak w dniu 10 czerwca 2014 r. powód zażądał wyższej ceny za swoje udziały, na co estoński kontrahent nie wyraził zgody. W związku z tym, pozwany zawarł z powodem porozumienie, zgodnie z którym to pozwany miał zapłacić powodowi różnicę pomiędzy ceną żadaną przez powoda, a zaakceptowaną przez stronę estońską. W dniu 10 czerwca 2014 r. strony zawarły na piśmie Porozumienie, w którym pozwany oświadczył, że jako dłużnik powoda zobowiązuje się do zapłaty na jego rzecz 200 000 zł z tytułu rozliczeń związanych ze wspólnymi działaniami gospodarczymi, prowadzonymi między innymi pod firmą Kopalnia (...) sp. z o.o. w P. do dnia 31 grudnia 2015 r. Podpisy pod porozumieniem poświadczył notariusz M. K.. W dniu 10 czerwca 2013 r. E. M. and E. (...) T. zakupił od powoda udziały za 200 000 zł. Pozwany nie zwrócił powodowi należności opisanej w Porozumieniu. Powód pismem z dnia 4 stycznia 2015 r. wezwał pozwanego do jej zapłacenia.

Powód w dniu 17 czerwca 2014 r. zabrał z pomieszczenia Spółki dokumenty księgowe potwierdzające dokonanie przez Spółkę zapłaty części ceny za maszyny dostarczone przez powoda w wysokości około 200 000 zł. Na skutek tego przeciwko powodowi prowadzona jest przed Sądem Rejonowym w J. sprawa z art. 276 k.k. (sygn. akt II K 20/15).

W dniu 11 lipca 2014 r. powód został odwołany ze składu zarządu Spółki.

Powód pozwał Spółkę o zapłatę kwoty 517 632 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 27 kwietnia 2015 r. Sąd Okręgowy w K. wydał w dniu 5 listopada 2015 r. nakaz zapłaty powyższej kwoty (sygn. akt IX GNc 907/15), od którego Spółka złożyła sprzeciw.

Pozwany także sprzedał E. (...) T. swoje udziały w Spółce.

Sąd Rejonowy w L. postanowieniem z dnia 9 czerwca 2016 r., sygn. akt V GU 28/16, ogłosił upadłość Spółki. Powód zgłosił w postępowaniu upadłościowym wierzytelność w kwocie 517 632 zł, dotyczącą zapłaty ceny za dostarczone Spółce maszyny.

Pozwany potwierdził istnienie swojego zobowiązania wobec powoda w wysokości 200 000 zł, opisanego w Porozumieniu, a wynikającego ze sprzedaży udziałów powoda kontrahentowi estońskiemu.

Sąd Okręgowy zważył, że strony nie zawarły umowy pożyczki i z tego tytułu pozwany nie jest zobowiązany do zapłacenia powodowi kwoty opisanej w pozwie. Zgodnie z art. 321 § 1 k.p.c. Sąd nie mógł objąć wyrokiem zobowiązania pozwanego wobec powoda, opiewającego na kwotę 200 000 zł, wynikającego z innego tytułu niż z umowy pożyczki. Z tych względów, powództwo zostało oddalone.

Powód w apelacji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa w całości ewentualnie o uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania oraz zasądzenia kosztów postępowania apelacyjnego. Powód zarzucił:

- 1) obrazę art. 65 § 1 i 2 k.c. w związku z art. 720 § 1 k.c. przez uznanie, że pomiędzy stronami nie zachodzi stosunek prawny, na mocy którego pozwany jest zobowiązany do zwrócenia powodowi kwoty 200 000 zł, pomimo że co do zasady pozwany uznał istnienie takiego zobowiązania;
- 2) obrazę art. 6 k.c. przez uznanie, że powód nie wykazał zawarcia umowy pożyczki;
- 3) obrazę art. 232 k.p.c. w związku z art. 328 § 2 k.p.c. przez błędne przyjęcie, że pomiędzy stronami nie doszło do zawarcia umowy pożyczki.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie powód dochodził od pozwanego zwrotu kwoty 200 000 zł, twierdząc, że została ona przekazana pozwanemu na podstawie umowy pożyczki, zawartej w dniu 10 czerwca 2014 r. i potwierdzonej na piśmie (§ 1 Porozumienia z dnia 10 czerwca 2014 r.). Pozwany, nie kwestionując, że jest dłużnikiem powoda z innego tytułu, zaprzeczył, aby zawarł z powodem umowę pożyczki. Ramy procesu zostały przez powoda określone w sposób ścisły, a stanowisko procesowe pozwanego odnosiło się do tak zarysowanego roszczenia. Sąd Okręgowy, wobec kategorycznej treści art. 321 § 1 k.p.c., nie mógł wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem pozwu. Przyznanie przez pozwanego, że powód ma wobec niego roszczenie o zapłatę 200 000 zł, ale z innego tytułu prawnego, nie pozwalało Sądowi Okręgowemu na uwzględnienie powództwa o zwrot pożyczki.

Sąd pierwszej instancji przeprowadził postępowanie dowodowe, zmierzające do ustalenia, czy zapis zawarty w Porozumieniu z 10 czerwca 2014 r. potwierdzał zawarcie umowy pożyczki 200 000 zł w tym samym dniu. Sama bowiem treść Porozumienia nie wskazywała na zawarcie umowy, uregulowanej w art. 720 § 1 k.c. Sąd ten uznał, że bankowe potwierdzenia dokonywania przez powoda w 2013 r. wielokrotnych wypłat kwot o różnych wysokościach nie świadczą o tym, że strony zawarły umowę pożyczki, a tym bardziej, że zawarły ją rok po dokonaniu tych wypłat. Sąd pierwszej instancji dokonał prawidłowej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego i słusznie zakwalifikował zeznania świadków M. i Ł. A. jako niewiarygodne. Ponieważ zeznania tych osób miały stanowić kluczowy argument potwierdzający tezę o zawarciu umowy pożyczki, bez tych dowodów Sąd Okręgowy nie miał żadnych podstaw do przyjęcia, że powód pożyczył pozwanemu 200 000 zł. Tym bardziej, że Sąd ten przeprowadził postępowanie dowodowe, które pozwoliło na ustalenie, że strony łączyły różnorodne, skomplikowane i niejasne stosunki zobowiązaniowe. Pomijając roszczenie powoda o zapłatę za dostarczone maszyny, które prawidłowo zostało skierowane do Spółki, pomiędzy stronami doszło do uzgodnień, na podstawie których powód zgodził się na sprzedaż swoich udziałów estońskiemu kontrahentowi za 200 000 zł, a pozwany zapewnił, że zrekompensuje mu sprzedaż udziałów po cenie uważanej przez powoda za zbyt niską. W tym samym dniu zostało spisane i podpisane Porozumienie, które nie wspominając o pożyczce, odnosiło się do rozliczeń pomiędzy stronami, związanych ze wspólnymi działaniami prowadzonymi pod firmą Kopalnia (...) sp. z o.o.

Pożyczka jest powszechnie znanym stosunkiem zobowiązaniowym. Powód zaś jest osobą, która prowadziła działalność gospodarczą i ponadto, zarządzała spółką z ograniczoną odpowiedzialnością, prowadzącą poważne przedsiębiorstwo. W toku procesu powód był zastępowany przez profesjonalnego pełnomocnika. W tej sytuacji, wykazanie zawarcia tak prostej umowy nie powinno było być dla powoda szczególnie skomplikowane. Uznanie przez Sąd Okręgowy, że umowa pożyczki nie została zawarta, nie było skutkiem nieprawidłowego zastosowania art. 65 § 1 k.c., lecz wynikiem prawidłowo przeprowadzonego postępowania dowodowego i trafnej oceny poszczególnych dowodów. Wbrew stanowisku powoda Sąd Okręgowy nie mógł zasądzić od pozwanego kwoty 200 000 zł tytułem zwrotu nieistniejącej pożyczki, tylko dlatego, że pomiędzy stronami istnieją inne rozliczenia, rodzące dla powoda wobec pozwanego roszczenie o tej samej wysokości, potwierdzonej przez pozwanego w Porozumieniu z dnia 10 czerwca 2014 r. i niezakwestionowanej przez niego w toku niniejszego postępowania. Postępowanie to, zgodnie z wolą samego powoda, nie odnosiło się do tych rozliczeń.

Uznając, że Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił stan faktyczny sprawy i przyjmując go za własny, Sąd Apelacyjny nie podzielił zarzutów apelacji i orzekł, jak w sentencji na podstawie art. 385 k.p.c.

SSA Rafał Dzyr SSA Barbara Baran SSA Robert Jurga